

อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร
ของบริษัทจดทะเบียน กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
**Correlated Financial Ratios with the Potential to Profit
of the Listed Corporation Food and Beverage Business Sector
in the Thai Stock Exchange**

นายราเชนทร์ เฟื่องสังข์

สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Rachen Phengsang

Department of Finance and Banking, Master of Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่มในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาตัวอย่างจำนวน 10 บริษัทตามรอบการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2560 ถึงปี 2564 ข้อมูลทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอย

ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียน กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยยะสำคัญด้านอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว และอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ในทิศทางเดียวกัน

The objective of this research was to analyze the financial ratios related to profitability. of companies listed in the food industry Food and beverage company in the Stock Exchange of Thailand Secondary data was utilized in this research. Between 2017 through 2021, a sample of ten companies was analyzed based on their iteration cycle. Mean, correlation coefficient, and regression analysis were the statistical data utilized in the analysis.

The results indicated that the Ratio that is related to the profitability of listed companies in the food industry Food and beverage company on the Thai Stock Exchange The ratio of working capital is significantly greater than the return on total assets ratio. Quick working capital ratio and inventory turnover rate in the same direction

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Stock Exchange of Thailand, SET) ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนซื้อขาย ตราสารทุนของบริษัทต่าง ๆ ที่ขึ้นทะเบียนไว้ และเพื่อให้สามารถระดมเงินทุน เพิ่มเติมจากสาธารณะได้โดยสะดวก ปัจจุบันการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นแหล่งระดมเงินทุนสำคัญ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการซื้อขายหลักทรัพย์และให้บริการที่เกี่ยวข้อง โดยมีบทบาทในการส่งเสริมการออม และการระดมเงินทุนระยะยาว เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ก่อนตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ และวิธีการวิเคราะห์ที่สำคัญวิธีหนึ่งคือการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ปัจจัยพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์หุ้น โดยลำดับขั้นตอนจากการวิเคราะห์เศรษฐกิจการวิเคราะห์อุตสาหกรรมวิเคราะห์บริษัทในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตทั้งนี้เพื่อให้ได้เพราะผลตอบแทนที่คาดหวัง และสามารถเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ และคุณหลักทรัพย์ที่ดีและเหมาะสม ในการเข้าไปลงทุนซื้อหุ้น

เพื่อความเหมาะสม ในการเปรียบเทียบข้อมูลด้านการลงทุนระหว่างหลักทรัพย์ และสะท้อนประเภทธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนให้ชัดเจน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงจัดกลุ่มอุตสาหกรรม แบ่งเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro & Food Industry), กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค (consumer product), กลุ่มธุรกิจการเงิน (Financials), กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (Industrials), กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (Property & Construction), กลุ่มทรัพยากร (Resources), กลุ่มบริการ (Service), กลุ่มเทคโนโลยี

(Technology) หลักทรัพย์กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro & Food Industry) เป็นธุรกิจประเภทที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก ทำป้าไม้ ทำปศุสัตว์ แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ผลิตอาหาร และเครื่องดื่ม ประกอบด้วย หมวดธุรกิจ 2 หมวดคือ ธุรกิจการเกษตร (Agribusiness) และ อาหารและเครื่องดื่ม (Food & Beverage) ลักษณะของเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย (1) ผู้ประกอบธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเพื่อเป็นอาหารพร้อมปรุงหรือพร้อมรับประทาน ได้แก่ การตัดแต่งและชำแหละเนื้อสัตว์ออกเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ปรุงสุก ดำเนินกรรมวิธีเพื่อการเก็บรักษาสินค้า (2) ประกอบกิจการร้านอาหาร ตัวแทนจำหน่ายอาหาร (3) ผู้ผลิตและจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ (4) ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องปรุงรส (5) ผู้ผลิตและจำหน่ายอาหารสัตว์เลี้ยง

งบการเงินเป็นปัจจัยพื้นฐานของหลักทรัพย์ที่นักลงทุนควรใช้ประกอบการพิจารณาในการ ตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 งบหลักคือ (1) งบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุล เป็นงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ บอกถึงการลงทุนของกิจการ และแหล่งที่มาของเงินทุน (2) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ เป็นงบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ (3) งบกระแสเงินสด เป็นงบการเงินที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคล่องของกิจการ โดยแสดงเป็นแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินสด ประกอบกับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ช่วยให้เข้าใจบริษัท ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น สัดส่วนของหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของสินทรัพย์รวม และหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นตัวบอกลถึงโครงสร้างเงินทุนของหลักทรัพย์ สัดส่วนของกำไรสุทธิ ต่อยอดขายกำไรสุทธิ ต่อสินทรัพย์รวม และกำไรสุทธิ ต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นตัวบอกลถึงความสามารถในการทำกำไรของหลักทรัพย์ โครงสร้างเงินทุนเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางการเงินที่แสดงส่วนประกอบของแหล่งเงินทุนระยะยาวของกิจการว่า เป็นหนี้สินระยะยาวและส่วนของผู้ถือหุ้นในสัดส่วนเท่าใด การบริหารจัดการเงินลงทุนระยะสั้นเป็นการบริหารสภาพคล่องของกิจการ แต่การบริหารจัดการเงินลงทุนระยะยาว ต้องอาศัยระยะเวลาในการสร้างกำไรผู้บริหารต้องตัดสินใจวางแผนการใช้เงินลงทุนให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเงินทุน จึงเป็นความเสี่ยงทางการเงินของกิจการเพราะถึงแม้การได้มาซึ่งเงินลงทุนจากการก่อหนี้ จะมีต้นทุนเงินทุนที่ต่ำกว่าเงินลงทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แต่หากมีการก่อหนี้มากเกินไปอาจเกิดความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ซึ่งส่งผลต่อการล้มละลายได้ ในทางกลับกันหากผู้บริหารสามารถบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดกำไรหรือมีความสามารถในการทำกำไร การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรมีความสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ หากกิจการสามารถสร้างกำไรจากการดำเนินงานได้จะถือว่ามีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรจึงต้องมีการเปรียบเทียบกับตัวเปรียบเทียบ (benchmark) ของอุตสาหกรรม เพราะ

โครงสร้างเงินทุนและค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน บางอุตสาหกรรมมีต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการสูง เช่น สินค้าประเภทเสื้อผ้าขายไป สินค้าสำเร็จรูปขั้นสุดท้าย สินค้าที่ไม่มีการเพิ่มมูลค่าจึงขายสินค้าได้ในราคาที่ไม่สูงมากนัก จะมีความสามารถในการทำกำไรค่อนข้างน้อย ในขณะที่อุตสาหกรรมบางประเภทมีการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง อสังหาริมทรัพย์ที่ปรับปรุงก่อสร้าง เสร็จแล้วสามารถขายได้ในราคาค่อนข้างสูง จึงมีความสามารถในการทำกำไรสูงกว่า

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัท กลุ่มอุตสาหกรรม หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประกอบการตัดสินใจของนักลงทุนหรือผู้ที่สนใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์แต่ละบริษัท เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาและวิเคราะห์หลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

อัตราส่วนทางการเงิน มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร ในทิศทางตรงกันข้าม ดังนี้

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด
3. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด
4. อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด
5. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
6. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
7. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
8. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
9. ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
10. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหางานวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปี (หนังสือ 56-2) จากเว็บไซต์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และงบการเงินบางส่วนจาก เว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยศึกษาจากรายงานการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมเทคโนโลยี หมวดธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่ม ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 บริษัท ตามรอบการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2560 ถึงปี 2564 รวม 5 ปี

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

อัตราส่วนทางการเงิน

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว
3. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ
4. อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม
5. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
6. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้
7. ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้
8. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย
9. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
10. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 ถึง เดือนกรกฎาคม 2565

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องของอัตราส่วนที่ส่งผลต่อการทำกำไรของบริษัทในอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

2. ทำให้ทราบถึงสถานะของธุรกิจ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหาร หมวคธุรกิจอาหาร และเครื่องมือ สามารถปรับปรุงให้เหมาะสมได้
3. เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการศึกษาการวิเคราะห์อัตราส่วนของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ ตลาดที่เป็นแหล่งรวมของหลายบริษัททำการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้ผู้มีเงินออม เราเรียกว่า "นักลงทุน" เข้ามาร่วมลงทุน และนักลงทุนเหล่านั้น จะเป็นหนึ่งในผู้ร่วมถือหุ้นของบริษัท การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์จึงเป็นทางเลือกเพื่อการออมเงินใน ระยะยาวที่ผู้ออมสามารถหลีกเลี่ยง หรือป้องกันการขาดทุนที่เกิดจากระดับอัตราเงินเฟ้อได้

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยใช้ชื่อว่า The Stock Exchange of Thailand (SET)

2. การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental Analysis)

แนวคิดที่มุ่งเน้นวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดราคาหลักทรัพย์ และอัตราผลตอบแทน (จักรวาล นามวงศ์, 2550) เป็นการวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์จาก การวิเคราะห์เศรษฐกิจ การวิเคราะห์อุตสาหกรรม การวิเคราะห์บริษัท รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ผลการดำเนินงานในอนาคต (สิรวดี สุขสมบูรณ์ และ รศ.ลดาวัลย์ ยมจินดา, 2563)

3. การวิเคราะห์เศรษฐกิจ (Economic Analysis)

เป็นขั้นตอนสำคัญเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ เช่น การเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ปรับตัวลง เมื่อเศรษฐกิจเข้าสู่ช่วงถดถอย และปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว (สิรวดี สุขสมบูรณ์ และ รศ.ลดาวัลย์ ยมจินดา, 2563) การวิเคราะห์หลักทรัพย์จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่การคาดการณ์ทิศทาง การขยายตัวของเศรษฐกิจ และกำหนดอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะได้รับผลประโยชน์ และเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมนั้น การวิเคราะห์หลักทรัพย์จึงรวมไปถึงการวิเคราะห์เศรษฐกิจ เพื่อจะได้ทราบถึงตัวเลขทางเศรษฐกิจ ในปัจจุบันที่แต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ออกมาประกาศ เช่น GDP อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค ดัชนีความเชื่อมั่นภาคธุรกิจ ดัชนีความเชื่อมั่นการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเลขของเศรษฐกิจ หรืออัตราการส่งออกและนำเข้า รวม

ไปถึงนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความอยู่รอดของประชาชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่สำคัญคือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่าง ๆ ที่สอดคล้อง

ธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอันเป็นการสร้างรายได้ประชาชาติของประเทศนั้น มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การเปลี่ยนแปลงในระยะยาวเรียกว่า ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงระยะสั้น เรียกว่า วัฏจักรธุรกิจ

4. การวิเคราะห์อุตสาหกรรม (Industry Analysis)

เน้นการระบุปัจจัยที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมใด ๆ ทั้งอุตสาหกรรม อาจเกิดขึ้น ในต่างประเทศ หรือภายในประเทศ พิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม ช่วงวงจรชีวิต รวมถึงการแข่งขันในอุตสาหกรรม เพื่อทราบการเติบโตว่าสูงหรือต่ำกว่าภาวะเศรษฐกิจ (จักรวาล นามวงศ์, 2550) ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายรัฐบาลส่งผลให้มีการได้ประโยชน์ ในบางอุตสาหกรรม รวมทั้งระบบภาษีที่กระทบกับต้นทุนของบางอุตสาหกรรมโดยตรง

5. การวิเคราะห์บริษัท (Company Analysis)

การวิเคราะห์บริษัท ผ่านกระบวนการทำงานแต่ละปี ว่ามีการใช้ทรัพยากรให้เกิดกำไรได้มากน้อยเพียงใด ทั้งยังเป็นการสรุปสถานะของบริษัท โดยมีส่วนของการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การวิเคราะห์บริษัทจากข้อมูลเชิงคุณภาพ และการวิเคราะห์บริษัทจากข้อมูลเชิงปริมาณ

6. งบการเงิน

หมายถึง รายงานทางการเงิน เพื่อนำเสนอฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด ของกิจการ อย่างมีแบบแผน ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยผู้บริหารได้จัดทำขึ้น ตามมาตรฐานรายงานทางการเงินอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ (กนกวรรณ พงษ์ชัยประสิทธิ์, 2557) จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า งบการเงิน คือ รายงาน เอกสารที่ใช้บอกสถานะทางการเงินของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

7. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

อัตราส่วนทางการเงิน ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลในงบการเงิน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการหนึ่ง กับรายการหนึ่ง แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนแสดงสภาพเสี่ยง อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการหากำไร อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การวิเคราะห์อัตราส่วนทาง

การเงินจำเป็นต้องทำการเปรียบเทียบกับข้อมูลในอดีต หรือเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานหรืออัตราส่วนถ่วงเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เพื่อให้ทราบถึงสถานะการเงิน จุดแข็งจุดอ่อน ของบริษัท และแนวโน้มในอนาคตของบริษัท ทำให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนการต่อไปได้

อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

1. อัตราส่วนหมุนเวียน (Current ratio)
2. อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio)
3. อัตราส่วนเงินสด (Cash ratio)
4. อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ (Receivable turnover)
5. ระยะเวลาเก็บหนี้ (Collection period)
6. อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory turnover)
7. ระยะเวลาขายสินค้า (Holding period)

อัตราส่วนประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Efficiency Ratio)

1. อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total asset turnover)
2. อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Net fixed asset turnover)

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio)

1. อัตรากำไรขั้นต้น (Gross profit margin)
2. อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating profit margin)
3. อัตรากำไรสุทธิ (Net profit margin)
4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (Return On Assets : ROA)
5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE)

อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage Ratio)

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity ratio)
2. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest coverage ratio)
3. อัตราการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิรวดี สุขสมบูรณ์ และ รศ.ลดาวัลย์ ยมจินดา (2563) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ได้แก่ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมอัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว และด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม

ศรัณญา สิงห์วราษ (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 ผลการวิจัยพบว่า 1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากทรัพย์สิน 2) พบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ 3) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น 4) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น 5) อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยไม่มีอิทธิพลกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) เรื่อง ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร หมวคอาหารและเครื่องดื่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน และ 2) อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกัน

ประนอม คำผา (2562) เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงิน

และผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนส่งอิทธิพลทางตรงแปรผกผันต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ส่งอิทธิพลทางตรงแปรผกผันต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และยังพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเร็วมีอิทธิพลทางอ้อมแปรผกผันต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นผ่านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

Muhammad Yamin และ Aliah Pratiwi (2563) เรื่อง the effect of working capital turnover and receivables turnover of return on equity: A case study form cooperative ผลการวิจัยพบว่า 1) มูลค่าการซื้อขายของลูกค้ามีนัยสำคัญบางส่วนต่อ ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น 2) การหมุนเวียนของเงินทุนหมุนเวียน และการหมุนเวียนของลูกค้ามีความสำคัญต่อ ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

Michael Wasike, Wafula Esmael Rezouki, Charles Yugi Tibbs และ Benedict Ondiek Alala (2562) เรื่อง Average Collection Period and Financial Performance of Nzoia Water Services Company ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการทำกำไรของ NZOWASCO ไม่ได้รับอิทธิพลจาก ระยะเวลาการเก็บเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

Ilham Balanipa (2563) เรื่อง The Influence of Current Ratio and Debt to Asset Ratio on Return on Assets at PT Selaras Aditama ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนปัจจุบันมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์

Rochim และ Nunung Ghoniyah (2560) เรื่อง Analysis on the effect of current ratio, cashflow from operation to debt, firm size and return on equity on stock return ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง (CR) มีผลกระทบต่อผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ที่ค่านัยสำคัญ 0.05

Abdillah Arif Nasution (2563) เรื่อง Effect of inventory turnover on the level of profitability ผลการวิจัยพบว่า การหมุนเวียนสินค้าคงคลังไม่มีผลในเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากสินทรัพย์

M. Firza Alpi (2561) เรื่อง the influence of the debt-to-equity ratio, inventory turnover, and current ratio against the return on equity in the pharmaceutical sector companies ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่ได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Mimelientesa Irman, Astri Ayu Purwati และ Juliyanti (2563) เรื่อง Analysis on The Influence of Current Ratio, Debt to Equity Ratio and Total Asset Turnover Toward Return on Assets on The Otomotive and Component Company That Has Been Registered in Indonesia Stock Exchange Within 2011-2017 ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง : อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างข้อมูลประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) จำนวน 10 บริษัท ตั้งแต่ปี 2560 ถึงปี 2564 รวม 5 ปี และคัดเลือกบริษัทหลักทรัพย์ที่มีข้อมูลทางการเงินครบถ้วน

รายชื่อหุ้นบริษัทหมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) CPF
2. บริษัท ไทยยูเนี่ยน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) TU
3. บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) CBG
4. บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) MINT
5. บริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) TFG
6. บริษัท เอเชียันซี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ASIAN
7. บริษัท เกษตรไทย อินเตอร์เนชั่นแนล ชูการ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) KTIS
8. บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน) CFRESH
9. บริษัท เพอร์ซิเดนท์ เบเกอรี่ จำกัด (มหาชน) PB
10. บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน) CPI

โดยเงื่อนไขการนำเข้าข้อมูลจากรายชื่อหุ้นบริษัทหมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่มข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกหุ้นของบริษัทที่มีทุนสูงจากมากไปน้อย และเลือกเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และมีข้อมูลกับ SETSMART ย้อนหลังตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือด้วยโปรแกรม SPSS โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

1. อัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด 10 อัตราส่วน จากการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัท ตั้งแต่ปี 2560 ถึง 2564

2. สูตรคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน

- 1.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (CR) $\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} \times 100 / \text{หนี้สินหมุนเวียน}$
- 1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) $(\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}) \times 100 / \text{หนี้สินหมุนเวียน}$
- 1.3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (ITR) $\text{ต้นทุนขาย} \times 100 / ((\text{สินค้าคงเหลือ ต้นงวด} + \text{ปลายงวด}) / 2)$
- 1.4 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (AT) $\text{รวมรายได้} 12 \text{ เดือน} / \text{รวมสินทรัพย์}$
- 1.5 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (D/E) $\text{หนี้สิน} \times 100 / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$
- 1.6 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (AR) $\text{ยอดขายเชื่อสุทธิ} \times 100 / ((\text{ลูกหนี้ต้นงวด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด}) / 2)$
- 1.7 ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ (ACP) $(365 \text{ วัน} / \text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้})$
- 1.8 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (IC) $\text{กำไรสุทธิ} + \text{ภาษีเงินได้} - \text{ดอกเบี้ยจ่าย} / \text{ดอกเบี้ยจ่าย}$
- 1.9 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) $\text{กำไรสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวม}$
- 1.10 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) $\text{กำไรสุทธิ} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่มีหน่วยงาน องค์กร หรือผู้รับผิดชอบ ทำการเก็บรวบรวม คัดสรร จัดการข้อมูล เพื่อเตรียมข้อมูลไว้ใช้ในงานต่าง ๆ เช่น ข้อมูลราคาหุ้นย้อนหลัง ข้อมูลกำไรขาดทุนของบริษัทต่าง ๆ ในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งข้อมูลรายงานประจำปีที่บอกข้อมูลทั่วไปของบริษัทจาก จากช่องทาง www.set.or.th และ www.setsmart.com

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระอัตราส่วนทางการเงิน 8 อัตราส่วนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มกลุ่มอุตสาหกรรม

อาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 10 บริษัท กับตัวแปรตามอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน ว่าเป็นไปในทิศทางใด และมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด

2. สถิติการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคือ อัตราส่วนทางการเงิน 8 อัตราส่วนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 10 บริษัท กับตัวแปรตามอัตราส่วนทางการเงิน 2 อัตราส่วน

ผลการวิจัย

1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

ค่าสูงสุดเท่ากับ 6.48 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.70 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.49 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.129 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดยุทธกิจอาหาร และเครื่องดื่ม มีสินทรัพย์หมุนเวียนเพียงพอ (มากกว่า 1 เท่า) ที่จะจ่ายหนี้สินหมุนเวียน

2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว

ค่าสูงสุดเท่ากับ 6.25 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.09 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.76 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.102 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดยุทธกิจอาหาร และเครื่องดื่ม มีสินทรัพย์หมุนเวียนเฉพาะส่วนที่เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้เร็วไม่เพียงพอ (ต่ำกว่า 1 เท่า) ที่จะจ่ายหนี้สินหมุนเวียน

3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

ค่าสูงสุดเท่ากับ 22.55 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.32 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.80 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.020 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม สินค้าของบริษัทสามารถขายได้เร็ว แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานขายของบริษัท

4 อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม

ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.61 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.13 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.02 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.336 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดยุทธกิจอาหาร และเครื่องดื่ม อัตราส่วนแสดงความสามารถของบริษัทในการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ทั้งหมดที่บริษัทลงทุนไป กิจกรรมใดมีค่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูง กิจกรรมนั้น จะสามารถใช้จ่ายเงินที่ดำเนินการสร้างรายได้

5 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ค่าสูงสุดเท่ากับ 4.09 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.10 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.775 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหารและเครื่องดื่ม โครงสร้างเงินทุน มีสัดส่วนของหนี้สินจากการกู้ยืมเทียบกับส่วนกองทุน อัตราที่สูงแสดงถึงความเสี่ยงของบริษัทที่สูงขึ้น

6 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

ค่าสูงสุดเท่ากับ 36.75 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.50 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.32 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.510 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหาร และเครื่องดื่ม ค่าอัตราส่วนที่สูง จะแสดงถึงความสามารถในการแปรลูกหนี้การค้าเป็นเงินสด

7 ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้

ค่าสูงสุดเท่ากับ 104.23 วัน ค่าต่ำสุดเท่ากับ 9.93 วัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.15 วัน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.936 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหารและเครื่องดื่ม จำนวนวันที่บริษัทได้เรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าเฉลี่ยอยู่ระหว่างช่วง 1 เดือน

8 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย

ค่าสูงสุดเท่ากับ 1,938.92 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ -10.72 เท่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.64 เท่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 295.671 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหาร และเครื่องดื่ม อัตราส่วนที่สูงยิ่งเพิ่มความมั่นใจแก่เจ้าหนี้ในการที่จะได้รับชำระดอกเบี้ย

9 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

ค่าสูงสุดเท่ากับ 23.68 เปอร์เซ็นต์ ค่าต่ำสุดเท่ากับ -6.59 เปอร์เซ็นต์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.73 เปอร์เซ็นต์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.687 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทน ผลกำไรที่บริษัททำได้ต่อสินทรัพย์ทั้งหมดค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์

10 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ค่าสูงสุดเท่ากับ 36.83 เปอร์เซ็นต์ ค่าต่ำสุดเท่ากับ -41.21 เปอร์เซ็นต์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.68 เปอร์เซ็นต์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.995 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างธุรกิจหมวดอาหารและเครื่องดื่ม ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์

สมมุติฐานที่ 1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r มีค่าเท่ากับ 0.642 แสดงว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ในขณะที่ค่าของ r เป็นบวก หมายความว่า มีความผูกพันกันแบบแปรผันตรง กล่าวคือ เมื่ออัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้น

สมมุติฐานที่ 2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r มีค่าเท่ากับ 0.706 แสดงว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ในขณะที่ค่าของ r เป็นบวก หมายความว่า มีความผูกพันกันแบบแปรผันตรง กล่าวคือ เมื่ออัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว เพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้น

สมมุติฐานที่ 3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r มีค่าเท่ากับ 0.815 แสดงว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ในขณะที่ค่าของ r เป็นบวก หมายความว่า มีความผูกพันกันแบบแปรผันตรง กล่าวคือ เมื่ออัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดจะเพิ่มขึ้น

สมมุติฐานที่ 4 คือ อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 5 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 6 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 7 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 8 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 9 ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมุติฐานที่ 10 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์ กับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียน กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำมาอภิปราย เพื่อสรุปผลประเด็นสำคัญโดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุนหรือขัดแย้งได้ ดังนี้

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริวดี สุสมบุรณ์ (2563) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Ilham Balanipa (2563) เรื่อง The Influence of Current Ratio and Debt to Asset Ratio on Return on Assets at PT Selaras Aditama พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางเดียวกัน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญญา สิงห์วะราช (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนจากทรัพย์สิน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Omar Durrar, Abdul Aziz Abdul Rahman, Syed Ahsan Jamil และ Nour Aldeen Ghafeer (2559) เรื่อง Exploring the Relationship between Liquidity Ratios and

Indicators of Financial Performance: An Analytical Study on Food Industrial Companies Listed in Amman Bursa พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางเดียวกัน

อัตรากาหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา สิงห์วะราช (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุพัตรา จันทะศิริ (2565) เรื่อง ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวคอาหารและเครื่องดื่ม พบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน

อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินรวม ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Mimelientesa Irman, Astri Ayu Purwati, Juliyanti (2563) เรื่อง Analysis On The Influence Of Current Ratio, Debt to Equity Ratio and Total Asset Turnover Toward Return On Assets On The Otomotive and Component Company That Has Been Registered In Indonesia Stock Exchange Within 2011-2017 พบว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา สิงห์วะราช (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Rochim และ Nunung Ghoniyah (2560) เรื่อง Analysis on the effect of current ratio, cashflow from operation to debt, firm size and return on equity on stock return พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีอิทธิพลในทิศทางตรงกันข้ามกับ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อธิบายได้ว่าหากบริษัทมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้าม

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา สิงห์วะราช (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ประนอม คำผา (2562) เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ M. Firza Alpi (2561) เรื่อง The influence of the debt to equity ratio, inventory turnover, and current ratio against the return on equity in the pharmaceutical sector companies พบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ไม่ได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ประนอม คำผา (2562) เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน พบว่า อัตราส่วนหนี้ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตรการหมุนเวียนของลูกหนี้ ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา สิงห์วะราช (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตรการหมุนเวียนของลูกหนี้ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Muhammad Yamin และ Aliah Pratiwi (2563) เรื่อง The effect of working capital turnover and receivables turnover of return on equity: A case study form cooperative พบว่า อัตรการหมุนเวียนของลูกหนี้ มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกัน

ระยะเวลาเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Michael Wasike, Wafula Esmael Rezouki, Charles Yugi Tibbs และ Benedict Ondiek Alala (2562) เรื่อง Average Collection Period and Financial Performance of Nzoia Water

Services Company พบว่า ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเรียกเก็บหนี้ ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ไม่มีผลต่ออัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา สิงห์วราษ (2561) เรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยไม่มีอิทธิพลกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุพัตรา จันทนะศิริ (2565) เรื่อง ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวคอาหารและเครื่องดื่ม พบว่า อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

จากการค้นคว้าวิจัยเรื่อง อัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียน กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร หมวคธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยดังนี้

1. เพื่อความครอบคลุมการวิเคราะห์ผล สามารถเพิ่มตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจากอัตราส่วนเพิ่มเติมได้ เช่น อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร อัตราส่วนการชำระหนี้ อัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนแสดงการดำเนินงาน สามารถเลือกใช้หรือใช้ตัวแปรทั้งหมดเพื่อเห็นความสอดคล้องของข้อมูลได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น
2. เพื่อความเข้าใจลักษณะของธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรมมากขึ้น สามารถเลือกใช้หมวคอุตสาหกรรมมากกว่า 1 หมวคเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างของผลการวิเคราะห์ตัวแปรได้
3. เพื่อความสมบูรณ์ของการนำเข้าสู่ข้อมูล สามารถเลือกใช้บริษัททั้งหมดในหมวคอุตสาหกรรมเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ โดยสามารถตัดข้อมูลบางบริษัทที่มีอายุของข้อมูลไม่เพียงพอ เพื่อให้ข้อมูลที่นำเข้าสู่การวิเคราะห์มีความแม่นยำ

บรรณานุกรม

- สิรวดี สุสมบุรณ์ และ รศ.ลดาวัลย์ ขมจินดา. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. บทความวิชาการค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศรัญญา สิงห์วระราช. (2561). *อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100.* (หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต) วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สุพัตรา จันทนะศิริ. (2565). *ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มเกษตร และอุตสาหกรรมอาหาร หมวคอาหารและเครื่องดื่ม*. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- ประนอม คำผา. (2562). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียน ในรายชื่อหุ้นยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 11 ฉบับที่ 4
- Muhammad Yamin and Aliah Pratiwi (2563). *The effect of working capital turnover and receivables turnover of return on equity: A case study form cooperative*. Management Department, Sekolah Tinggi Ilmu Ekonomi Bima, Indonesia
- Michael Wasike, Wafula Esmael Rezouki, Charles Yugi Tibbs and Benedict Ondiek Alala. (2562). *Average Collection Period and Financial Performance of Nzoia Water Services Company*. Department of Accounting and Finance Masinde Muliro University of Science and Technology, Kenya
- Ilham Balanipa. (2563). *The Influence of Current Ratio and Debt to Asset Ratio on Return on Assets at PT Selaras Aditama*. Journal of Administrate, Journal of Scientific Thought and Office Administration Education

Rochim and Nunung Ghoniyah. (2560). *Analysis on the effect of current ratio, cashflow from operation to debt, firm size and return on equity on stock return*. International Journal of Islamic Business Ethics

Abdillah Arif Nasution. (2563) *Effect of inventory turnover on the level of profitability*. Department of Accounting, University of Sumatera Utara, Medan-Indonesia

M. Firza Alpi. (2561). *The influence of the debt-to-equity ratio, inventory turnover, and current ratio against the return on equity in the pharmaceutical sector companies*. The 11th international workshop and conference of ASEAN studies in linguistics. Islamic and Arabic education, social sciences and educational technology 2018. Fakultas Ekonomi dan Bisnis Universitas Muhammadiyah Sumatera Utara

Mimelientesa Irman, Astri Ayu Purwati and Juliyanti. (2563). *Analysis on The Influence of Current Ratio, Debt to Equity Ratio and Total Asset Turnover Toward Return on Assets on The Otomotive and Component Company That Has Been Registered in Indonesia Stock Exchange Within 2011-2017*. International Journal of Economics Development Research, Volume I (1) pp.36-44